

Józefa Gachinowska
78-320 Pińsk
ul. Hojska Polskiego 60p

Wschodnie łony polaków
Konkurs II/109 ±

Pińsk 31.03.1984

© ARCHIWUM WSCHODNIE

data

WFLY NELD

3 IV 89

Nr dziennika

857

534

Wczesny rano rok 1940, koniec pierwszej dekady m. lutego. Wieś Haveliska w pow. Skarżyski
woj. Tarnobrzelskie, okropne zimno na dworz. Mierkaliśmy kilka set metrów od wsi
Delgator, lamenty do chodzących, niepokoiły mojego ojca, wybiegał na dworz. i do
szniada rusina. Pytał się, co tam może się dziać, szniad odpowiadał spokojnie że
ruskie ~~partie~~ zabiorą jakieś lepsze rzeczy, manny i t. d. Ojciec szniadowi
i zaniósł mu manny do szniada. Ale nie trwało długo, przed niedługą godziną
przyjechało trzech żołnierzy, weszli do domu i kazali się szybko ubierać do wyjścia
Było nas siedmioro dzieci, od 10 lat do 6 mieściemym memem. Ojciec był jeden
z nich, że pojedziemy do swojej ojczyzny, ojciec trząsa się z nerwów, nie wiedział co ma
robić, ale żołnierze widząc taką grupę dzieci byli dobron wyjątkowo, kazali brać
co tylko chcemy. Jeden z żołnierzy wyprosił krowę i zaprzęgał do niej, drugi
wziął do kurwika z wiekiem i zabijał kury, szniadka otworzył drzwi od kurwika
wypędzając kury na zewnątrz. Trzeci kładł do worków pierniki, białe i t. p.
Ojciec zapytał ich, czy może wziąć manny do szniada, żołnierze oświadczyli że tak.
Gdy ojciec poszedł do szniada, zastał drzwi zamknięte, nie chciał drzwi otworzyć
Spytamy goście manny przez żołnierza. Więc żołnierz zdemu wstał się pobiegł
z karabinem przyniósł manny wrzucając do kufra między zabite kury
Zapakowali torbki i nasza cała rodzina, i powieźli nas na stację kolejową
Tam stał pociąg towarowy przygotowany do transportu, i znowu żołnierze z prawami
Kazano nam wejść do wagonów. Kobiety z dziećmi, na górze na deski a my z ojcem
na dole. Na środku wagonu stał piecyk żelazny, na którym mogliśmy coś ugotować
lub przygotować. Wagon myśleli, że jedziemy na zachód, ale gdy ludzie zorientowali
się, że jedziemy na wschód na sybir, rozległ się wielki lament, wzięli sobie
tylko nocami, w dzień staliśmy przeważnie w górze. Goście dawano nam raz
drumie zupa i trochę pokawałki chleba. Porozmawialiśmy o ziemniakach, ojciec
do datki, co trudnił się krasiectwem, i grywał na skrzypcach pod wielkimi zabawkami
W pobliżu mierkalił babcia mummy matka, posiadająca wstępną ziemię, które
braya i drit. Nie dali nam zobaczyć się z nią. Wywieźli ją też w głąb rosyjskiej
w drodze zmarła. Dziadkowie byli w legionach Piłsudskiego obaj nie żyli
z nami.

Verte

W rekompensacji za poległych mężów babie nasze otrzymały ziemię, na której ojciec
 mój wybudował budynki gospodarskie. Dziadkowie przechodzili z śródkolejgalijsi
 z okolic Jarostawia. Jechaliśmy kilkanaście razy na miejsce przeznaczenia.
 Gdy jechaliśmy na miejsce, przyjeżdżały samochody i zabierały kobiety i dzieci.
 Mężczyźni jechali cięgnakami na gozieniecach wraz z bagażami. Jechaliśmy
 w lasy. Rozjanie miejscowi (ze Staricy) mówili nam że jesteśmy w walskich
 lasach. Była jedna ulica ciągnąca się z góry w dół do rzeki. Po dwóch stronach
 domki z białych drewnianych, domków było kilka tysięcy. Trudno nazwać
 te domkami, na środku piec w kształt przyse bezpostoju. W ścianach robactwo
 które gryzło nas latem spaliłomy na przedzieńku. Nie ma by ich narazie
 schroniskiem dla traperów i myśliwych. Woda do kumunieji i mycia
 wzięliśmy z rzeki. Szwatko, to kopciuchy tam zwane paruka konserwy kłót
 ze rynną i resu maftowa. Przyjeżdżali do nas rozjanie ze Staricy, wiedzieli
 że przyjadą, jacyś ludzie. Pojed naszym przybyciem przepalali w piecach kilka
 dni. Mówili że mamy oszczędzić, bo gdy ich przyjeźli była zima i nie było chut.
 Nie chcieli opowiadać, było to dla nich przykre. Lato 1940 rok, mama moja
 i inne kobiety wywiezione musiały wlewać trawę, żurawie i sprzedawać za parę
 kopiejek. Jeśli która za mało miała trawy, to wadzano na trzy dni do kozy, i raz
 słownie dostawały coś zjeść. Wiano było potrzebne dla wołów i koni, którymś
 się ciągnęło drewno na opławy. Mężczyźni pracowali przy żłobie w lesie, i opłowie
 nad rzeką. Ojca mego wratowała marnyma Krawiecka którą przywiózł z sobą. Nie
 mój ojca Krawca nie było, był rozjaniem ubrania. Spodnie przerobki i t. p.
 wramian dostawał coś innego do zjedzenia Nam dawano raz dziennie 2/3 szopy
 plus karawców chleba, arente Kardy zię żywit, ogum mian. Wokół otaczają ce lasy
 z białymi w góry jagody i inne owoce lesne. W lasach było sporo niedźwiedzi
 Nocami stróże chodzili z kłótkami by ich odstraszali. Latem a roku 1940.
 Wznowiliśmy chłubię grybów na zimę. Zbieraliśmy jagody borowki i sprzedawaliśmy
 by można było kupić za to chleba. Przysta zima 40/41 roku. Najbardziej tragiczna
 dla naszej rodziny. Wicony zmarło niemowlę Steficia, nie było mleka Kanki
 nie miało rans. Nikt nie rozpaczał, poco miało się mężczyź. Rok 1941, zmarło
 trzech braci 11 lat Władysław 8 lat Mierystaw 5 lat Eugeniusz. Lekarna, ani
 felcerka nie było w tym lesie. Gdy opowiadaliśmy jedną pani z rodziną
 jakie objawy choroby były, miała wykośtatnienie, mówiła mamie i tacie
 że było to zapalenie opon mózgowych.

zmarło sporo dzieci przeważnie chłopcy na tą chorobę. Komendant obozu gdy był
 szciki, to Krzyżak, wy polskie pany wrogowie ludu, źle się wie pałacem, wie
 polny nie buduje. Lato rok 1941. Jak co dzień mama rano trawę suryż, wyrubana
 normie. Kobieta wiejska przyzwyczajona była do ciężkiej pracy. Ja zbierałam
 jagody, grzyby, dwie młodsze siostry mi w tym pomagały. Rozjanie byli podnieceni
 była wojna z Niemcami, stowuch do polaków nie zmieniał się, dalej awiano nas
 za wrogów ludu za wroćcie za panów. W nocy w moim domu ta potwar nie omieszcza
 się. Krzyżak przybywało na leśnym cmentarzu. Czekaliśmy na śmierć która
 była by oła nas wywołaniem. Juniom 1941. Zwołano wryptkich mierzypowitkiety
 Przejchut jakiś delegat. zabrat spioy wryptkich ludzi których tu przypieriono
 Stosunek do nas radykalnie zmienit się. Nie umiano nas, cześć gęsto misiano
 brzdziecia. Ludzie przypierieni tutaj czuli jakby im jaruno spadło. Kijka B.K.
 1941. Ojciec przypiezi do chaty małą choinkę, wlecił trochę wity, pokroił kawałek
 chleba, mama gotowała grzyby i żur z gorącego chleba. Podzielił się z nami szumony
 Prętułił nas do siebie i miarł zapyt bym wam Kalende mu skrypech, ale
 zostaty one w Wawelonce tam gdzie urodziły się. Doznamy powiedzi
 Jajon chyba Polski nie zobacze i oplotkał się, co nigdy nie widziałem, Cent się
 chorym, to napięcie w którym żył zrynowato mu serce. Rok 1942 wioma
 Ojciec eruta się lepiej, zabrat nas z mamą niewielkie tobotki. Karte upowarnim
 - jorcu porowanie się po wschodniej części wsi. Podradu podobny kompy
 na leśnym cmentarzu. Ojciec wklękt wiar z nami przed grabami wrych wroć obici
 i maclit się wraz z nami. Kłat i oierat try, był religijny i wrażliwy na
 wielkie zto. I powiedziat wiech Bog przebaory tym obte dnyan ludzian
 Ktoiry karali nas tu przypierit. Na samochod wniadato kilkamisic esob
 Vepit stata grupa rozman w tym i Komendant. Ojciec był podwrażeniem
 Wyjrt Karte z kierani, i miarł w jęzku wryptkim do niego. Kibitci że wryptcy
 tutaj zginiemy, a jednak nas trochę zostato Komendant opiscit głow
 i zaryt poroli odchadit. Powoli tej wrypt samochod i dwoige na najbliższ
 stacje Kolejowa. Magnita gorok bluzi miasto, mama z tata wyziedli chcieli
 coś kupić czy zatatwie my zostalimy w wagonie. Nie byto ich wolać
 w kierunku Trick to była stacja docelowa. Kolejane pytali się dokond jekimy
 Ja wiedziałam dokond mamny jechac, zapiękarali się nami. Telgraf cam
 periaclomianu stacje Trick że jady trzy dni wryptki w wieku 5-10 lat.
 Wyuli Kolejane zabrali nas na stacje dali nam jesć. Za kilkamisic
 gedwin przyjechali odduce. Przy fabryce myśla czekało na nas mienkani
 dwa ieba obok. dwie rodziny żydowskie. i dwóch Kurachia tam
 pracujacych jak i wimowie.